Jaakko Mikkola
maakuntajohtaja
Kymenlaakson liitto
19.11.2025

Lausunto asiaan: E 73/2025 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto sekä ehdotukset vuosia 2028-2034 koskevaksi EU:n monivuotiseksi rahoituskehykseksi

Kymenlaakson liitto kiittää mahdollisuudesta lausua vuosia 2028-2034 koskevasta EU:n monivuotisesta rahoituskehyksestä. Yhdymme maakuntien liittojen (LAUSUNTO: MAAKUNTIEN LIITTOJEN TAVOITTEET KOMISSION TIEDOKSIANTOON JA EHDOTUKSEEN EU:N MONIVUOTISEKSI RAHOITUSKEHYKSEKSI VUOSILLE 2028–2034, pvm 7.11.2025) yhteiseen lausuntoon, mutta painotamme seuraavaa:

Kymenlaaksolla on ainutlaatuinen asema itärajan ja pääkaupunkiseudun välissä. Tämä korostaa Kymenlaakson elinvoimaan, turvallisuuteen ja logistiikkaan investoimisen tärkeyttä. Kymenlaakson erityispiirteitten takia sen saaman koheesiorahoituksen on oltava tulevalla ohjelmakaudella merkittävästi nykyistä suurempaa. Kumppanuussuunnitelmissa on tunnistettava itäisten raja-alueiden tarpeet ja vahvistettava näiden alueiden resilienssiä.

Haluamme korostaa maakuntien liittojen lausunnosta erityisesti seuraavia asioita:

- Aluelähtöisyys koheesiopolitiikan suunnittelussa sekä toimeenpanossa on välttämätöntä. Aluelähtöisyys tulee olla määriteltynä maakuntatasolle (NUTS3) kuuluvaksi myös kansallisessa lainsäädännössä (kumppanuussuunnitelman laatiminen, päätöksenteko ja toimeenpano). Maakuntakohtaiset erot ovat merkittäviä, ja IP-alueen maakunnat ovat koheesiopolitiikan näkökulmasta paremmassa asemassa kuin Kaakkois-Suomen maakunnat (Kymenlaakso, Etelä-Karjala), jotka ovat Etelä-Suomen alueeseen kuuluvia ja siten väliinputoajia.
- Vaikka koko Suomen määritellään olevan EU:n itäistä ulkorajaa, Venäjän rajan sulkeutumisen vaikutukset näkyvät eniten itäisessä Suomessa ja erityisesti Kymenlaaksossa, jolla on maa- sekä meriraja Venäjän kanssa.
- Itärajan turvallisuuteen määriteltyä rahoitusta tulee voida käyttää myös itäisen Suomen alueiden elinvoiman kehittämiseen, sillä se tukee alueiden resilienssiä ja huoltovarmuutta. Mikäli tämä ei ole mahdollista, koheesiorahoitusta tulee sitä suuremmalla syyllä ohjata Kymenlaakson elinvoiman kehittämiseen. Alue on kärsinyt voimakkaasta rakennemuutoksesta, joka on entisestään kiihtynyt itärajan sulkeutumisen takia (mm. raaka-aineiden ja energian hinnannousut). BKT ei yksin anna oikeaa kokonaiskuvaa alueen elinvoimaisuudesta.
- Kilpailukykyrahasto ei voi toimia aluekehittämisrahoituksen korvaajana. Pk-yritykset ja niiden TKI-kumppanit eivät useimmiten kykene hyödyntämään kilpailukykyrahastoa, mutta koheesiorahoitus mahdollistaa myös alueelliset innovaatioekosysteemit ja pk-yritysten kehittymisen. Tämä näkyy erityisesti Kymenlaakson alueella, joissa on paljon mikroyrityksiä ja vähän keskisuuria yrityksiä.

Koska Kymenlaakso ei siten pysty merkittävissä määrin hyötymään kilpailukykyrahastosta, tämänkin vuoksi koheesiorahoitusta tulee ohjata Kymenlaakson kehittämiseen.

- Alueiden ja maaseudun kehittämistyö täydentävät toisiaan, ja on varmistettava, että myös yhteisölähtöinen ja paikallinen kehittäminen Leader-toiminnan avulla säilyy.
- Tulevassa kestävän kaupunkipolitiikan ratkaisussa (ITI) Kymenlaakson keskuskaupunkien tulee olla mukana.
- Suomen edun mukaista on, että merkittävät TENT-T- yhteyden omaavat, satamiin johtavat, kansalliset hankkeet määritellään rajat ylittäviksi, jotta ne olisivat CEF-rahoituskelpoisia. Lisäksi TEN-T-ydinverkon ja laajennetun ydinverkon kansalliset liikennehankkeet olisi pidettävä CEF-rahoituksen piirissä esimerkiksi jäsenvaltiokohtaisen poikkeaman avulla.